

Thăm Viếng Luxor – Ai Cập

Ngọc Hạnh

Hôm nay ngày cuối cùng chúng tôi ở du thuyền trên sông Nile. Con sông hiền hòa nước xanh xanh nổi tiếng này theo anh hướng dẫn du lịch, đã mang đến cho dân Ai Cập sự ấm no, sung túc không những cho cư dân 2 bên bờ sông mà cho phần lớn dân chúng, như một ân sủng, quà tặng đặc biệt của Thượng đế. Anh hăng hái, say sưa cho biết nhờ nước sông Nile họ trồng trọt, chuyên chở hàng hóa dễ dàng, thương mại phồn thịnh, kỹ nghệ du lịch phát triển. Anh bảo sông Nile dài nhất thế giới (6690km bề dài), bề ngang có khúc rộng hơn cây số tuy những khúc sông chúng tôi đi qua chẳng nơi nào rộng đến 1000m. Sông bắt đầu từ thượng nguồn (Tanganicka Lake) ra đến

biển Địa trung Hải (Mediterranean Sea) chảy qua 9 quốc gia kể cả Egypt. Khi chảy qua các quốc gia khác, sông Nile có quãng có đá ngầm, ghềnh cao, thác sâu, rất nguy hiểm cho giao thông nhưng dòng sông đến Ai Cập lại bằng phẳng, hiền hòa. Mahomed tự hào rằng tuy hằng năm có lụt nhưng nhờ thể đất đai thêm màu mỡ phì nhiêu do phù sa mang đến. Không có sông Nile, Ai Cập kể như sa mạc mênh mông không trồng cấy được. Anh nói ai cư trú bờ sông Nile xem như được hứa hẹn sự phồn thịnh và hạnh phúc, được ăn no mặc ấm, một ân sủng của ơn trên. Theo Mahomed dòng sông Nile êm êm giúp nguồn cảm hứng cho văn thi sĩ thêm phong phú, đề tài cho thi ca, âm nhạc v... v.. Tuy hết lời ca ngợi sông Nile nhưng anh nhắc nhở chúng tôi đánh răng bằng nước mua trong chai, 1 Mỹ kim 2 chai nửa lít, nước trong phòng tắm chỉ dùng để tắm rửa. Anh không nói rõ lý do tại sao chúng tôi không nên dùng nước ở vòi nước du thuyền.

ĐỀN KARNAK

Sáng hôm ấy khi tia nắng sớm chiếu qua cửa kính. chúng tôi thức dậy thấy du thuyền cập bến Luxor từ bao giờ. Chung quanh thuyền của chúng tôi có nhiều thuyền khác, có thể đến hơn 50 chục chiếc. Chiếc nọ đậu sát chiếc kia. Khách đi từ cầu tàu phải qua phòng tiếp tân của tàu bạn xong bước đến tàu nhà...

Thành phố Luxor lớn và trù phú., có nhiều đền thờ các vị thần linh, cách Cairo 700 km. Sau khi điểm tâm chúng tôi lên xe bus viếng đền Karnak, một ngôi đền lớn nhất ở Luxor xây từ thế kỷ trước Thiên Chúa giáng sinh (BC), khoảng 3500 năm tuổi. Đường đi đến đền Karnak tráng nhựa sạch sẽ phẳng phiu. Lề đường phía bờ sông rộng rãi, lát gạch đỏ vui mắt. Nhiều quán (kiosque) dọc lề đường mái ngói đỏ xinh xắn, chung quanh và phía trước họ trồng đầy hoa, nhiều nhất là hoa giấy, vàng, tím, trắng, đỏ xen lẫn nhau rất đẹp. Đến nơi xe ngừng ở bãi đậu, chúng tôi phải đi bộ một quãng dài vào đền. Đền Karnak gồm 3 ngôi đền nằm chung trong diện tích 247 mẫu (acres), cách Luxor 3 km về hướng Bắc Chúng tôi vào cổng phía Tây. Hai bên cổng nối liền với bức tường cao 36m, đồ sộ. Mọi người đi ngang qua 2 hàng tượng mình người đầu dê (goat) to nằm trên bệ đá, có tượng bị mất sừng hay đầu để vào bên trong.

Trước tiên thấy tượng vua Ramses II thật to bệ vệ đứng trên bệ đá, tượng hoàng hậu nhỏ nhắn đứng chung, chỉ cao hơn đầu gối vua chút ít. Vào đền nơi còn trần nhà, nơi chỉ còn các cột đá thật to lộ thiên, không có trần hay nóc chi cả. Anh hướng dẫn bảo nơi nào có cột là có trần nhà, ngày xưa đền có nóc nhưng theo thời gian bị hư mất đi. Trên trần nhà tạc đầy hình tượng, cổ ngữ còn màu sắc nguyên thủy, xanh, đỏ, vàng đen. Căn cứ theo

các hình tượng, các nhà khảo cổ học biết được sinh hoạt của các vua chúa thời xưa, cách đây mấy ngàn năm.

Nhìn chung đền rộng rãi nhưng cột quá lớn, 12 người lớn dang tay mới giáp vòng mỗi cột. Đền có 134 cột tất cả. Đứng ở bất cứ hàng cột nào cũng nhìn thấy đường thẳng Trong đền có 60 tượng nữ hoàng (queen) bằng đá thật to,. Có tượng mất đầu hay tay, y phục giống như nhà vua. Hầu hết các tượng nữ hoàng tạc trên tường bao giờ cũng có 3 cành hoa lotus bên cạnh, quốc hoa (national flower) nhưng không giống hoa sen. Những công trình, sinh hoạt của nữ hoàng được chạm khắc vào tường hay cột đá qua những hình tượng hay cổ ngữ, ghi lại ngày tháng. Anh Mahomed cho biết chỉ có vua, nữ hoàng hay các giáo sĩ (Priests) cao cấp được vào đền, dân chúng chỉ được đứng ở sân rất rộng trong khuôn viên đền thờ.

Đền Karnak có 2 thạch trụ (Obelisk). Cái lớn cao 30m, nặng 320 tấn, cái nhỏ cao 21, 3 met., nặng 143 tấn Cả hai đều là khối đá nguyên vẹn, không nối ráp lấy đá từ núi ở Aswan. Cho đến nay các nha khảo cổ vẫn chưa biết bằng phương thức nào người Ai Cập xưa đã di chuyển các thạch trụ nặng hàng trăm tấn và dựng thẳng đứng lên cho đến hàng ngàn năm sau vẫn còn ở nguyên vị trí cũ, không bị nghiêng lệch? Sân đền, theo hướng đi khác còn có 2 hàng tượng đá minh người, đầu sư tử.

HỒ NƯỚC THIÊNG (Sacred lake)

Ở Hầu như mỗi đền thờ Ai Cập đều có hồ nước thiêng dành riêng cho các giáo sĩ để dọn mình trong sạch (purify) hằng ngày trước khi làm lễ. Hướng dẫn viên cho biết hồ nước thiêng đền Karnak rộng lớn hơn cả và chiều dài của đền từ cổng vào đến hồ nước. Cách hồ không xa có di tích nơi các giáo sĩ cư ngụ thời xưa. Gần hồ nước thiêng có nơi bán sách, báo, phim, bưu thiếp, các thức giải khát, các món ăn nóng và lạnh. Nhân viên cửa hàng bận rộn tíu tít, tuy thế họ vẫn tươi cười, ân cần với du khách, Khán đài gần đây rộng rãi với những dãy băng dài dành cho khán giả xem Sound and Light show mỗi buổi tối

GOD OF FERTILITY

Trong đền có thờ thần Sinh Sản (God of Fertility) chỉ có 1 tay và một chân. Theo truyền thuyết Ai Cập có thời kỳ chiến tranh liên miên. Các thanh niên trai trẻ đều phải ra tiên tuyến chiến đấu. Thần Sinh Sản mất một chân vì chiến tranh nên bị trả về hậu phương. Về nhà ông thấy chỉ còn ông già, bà lão và phụ nữ, rất ít trẻ con. Ông nghĩ cách làm tăng dân số. Khi vua trở về thấy nhiều phụ nữ có mang, nổi giận chặt đứt cánh tay của ông nhưng dân Ai Cập tri ân, thờ ông như vị thần linh. Khi thuyết minh về vị thần này anh Mahomed có vẻ mặt trang trọng nên mọi người im lặng chú ý lắng tai nghe nhưng khi anh quay lưng đi, một cô bạn thì thầm với tôi là nếu ở Mỹ, thần phải đi tù và mất việc về sáng kiến "tăng dân số" của thần.

Chúng tôi trở lại du thuyền dùng cơm trưa. Anh Mahomed cho biết muốn xem hết các nơi trong đền phải mất nửa ngày và đền mở cửa lúc 6 giờ sáng đến 6 giờ chiều vào mùa hè, 6g30 sáng đến 5g30 chiều vào mùa đông.

MUA SẴM (Shopping at Bazar)

Khoảng hơn 2 giờ chiều anh Mahomed đưa chúng tôi đi phố mua sắm ở các con đường phía bên trong bờ sông. Đường phố nơi này không được sạch sẽ lắm. Ngoài các tiệm buôn lớn, phần đông họ nói thách, trả nửa giá mua được hàng, Họ bán tranh ảnh, nước hoa, tơ lụa, vật dụng bằng da, đồ sứ. Người xem nhiều, người mua ít. Trên đường tráng nhựa ngoài xe hơi còn nhiều xe ngựa chạy lóc cọc, nệm ghế trải khăn màu mè xanh đỏ, mời chúng tôi đi viếng thành phố nhưng thì giờ ít vì còn phải viếng thăm vài nơi khác nên không ai đi. Lúc đi như lúc về chúng tôi chỉ thấy những người da trắng đi thăm phố phường bằng xe ngựa, dĩ nhiên là mắc hơn xe hơi. Hôm ấy cả nhóm dùng cơm tối ở du thuyền.

Ngày 9.- 12/3/07

THUNG LŨNG HOÀNG ĐẾ (Valley of the Kings)

Chúng tôi thức sớm dùng điểm tâm và trả phòng cho du thuyền. Mọi người lên xe bus đi đến Thung Lũng Hoàng Đế (Valley of The Kings) vào khoảng hơn 8 giờ sáng, khi ánh nắng ban mai toả rộng khắp mọi nơi làm hồng đôi má của các nữ du khách Gió núi mát rượi. Chúng tôi vào nhà tiếp tân xem qua các hình ảnh, sơ đồ xong lên xe shuttle đi về phía thung lũng nhỏ hẹp so những dãy núi đá nhấp nhô bao quanh, tuy không cao nhưng rộng mênh mông, chập chùng cách đây không xa. Gặp dãy núi này các cô thiếu nữ sẽ hết than phiền:

*Núi cao chi lắm núi ơi
Núi che mặt trời, che cả người yêu*

Xe chạy theo con đường núi ngoằn ngoèo độ 10 phút dừng lại. Du khách xuống xe vào gian nhà nhỏ có nhiều dãy băng nghe thuyết minh. Trời xanh trong vắt, nhìn những triền núi khi dốc đứng khi thoải, núi đồi liên miên nối tiếp nhau, con người thật bé nhỏ trước cảnh hùng vĩ bao la thiên nhiên Người thuyết minh cho biết 200 năm trước thiên chúa khu vực này có 47 mộ vua (Pharaoh) chôn sâu trong lòng núi đá nhưng 15 thế kỷ sau chỉ tìm thấy 9 ngôi mộ. Các ngôi mộ khác có lẽ bị cát sa mạc vùi lấp mất.

Ngày nay du khách được thăm 3 hầm mộ của vua Ramses 1, II., III. Được biết thừa xưa hoàng gia quyết tâm bảo vệ thi thể của các vua, tìm cách đào núi, xẻ ngõ ngách ngang dọc, chôn dấu thi hài và của cải, để các vua có đời sống vĩnh cửu sau khi qua đời, giàu sang mãi mãi. Chôn dấu thi hài xong họ lấp kín cửa hầm lại để đề phòng kẻ trộm. Dù thế báu vật trong mộ cũng bị kẻ xấu tài giỏi tìm cách vào hầm mộ bằng phương thức tinh xảo. Họ đào xới lung tung các nơi để tìm lấy đồ vật quý giá. Đền nay cũng chưa ai biết đích thực số tài sản các vua đã chôn theo trong các hầm mộ. Họ chỉ biết mặt nạ của Pharaoh Tutankhamun, nhà vua trẻ tuổi nhất, nặng 10 kg vàng, quan tài làm bằng 110 kg vàng. Tất cả tài sản này được gìn giữ ở viện bảo tàng Cairo. Người ta cũng chưa biết tại sao báu vật của cải trong mộ nhà vua trẻ này không bị kẻ gian đánh cắp. Vì chôn dấu khéo léo hay được canh gác cẩn thận Chúng tôi vào thăm mộ vua Ramses I. Mọi người đi xuống nhiều nấc thang, đi thẳng một đoạn ngắn, đi xuống một số nấc thang nữa, rẽ phải, quẹo trái v.v..xong đến hầm mộ thoáng, cao, rộng rãi, chỉ có khối đá rỗng như để chứa đựng quan tài. Xác ướp của vua và cổ vật còn lại đã được mang về gìn giữ ở bảo tàng viện

Cairo. Chung quanh lối đi vào mộ, trần nhà, tường đá khắc nhiều hình tượng, cổ ngữ ghi lại tang lễ, chiến trận của vua lúc sinh tiền, các tù binh, chiến xa, cảnh cúng lễ, dâng hoa trái cho các thần linh, các vật dụng vua thường dùng v. v.. Tất cả các hình chạm khắc này màu sắc rất tươi đẹp, sáng sủa. Du khách các quốc gia khác thăm viếng mộ vua rất đông, có thể vì đang mùa xuân, thời tiết mát mẻ. Cũng có thể vì các câu chuyện huyền bí, nửa hư nửa thực, các đền thờ mấy ngàn năm tuổi hãy còn "trơ gan cùng tuế nguyệt", hay tượng các thần đầu chim, bò, cá sấu v.v.. các cổ tự khắc trên đá trong sách vở, phim ảnh lôi cuốn, gợi sự tò mò. Một số du khách tiếp tục thăm viếng thêm một hầm mộ vua khác, bảo là rộng và đẹp hơn nhưng tôi và chị bạn ra phía ngoài nơi các quầy bán quà lưu niệm, chờ các bạn trở ra để cùng thăm Đền thờ Nữ Hoàng.

THUNG LŨNG NỮ HOÀNG (Valley of the Queens)

Chúng tôi lên xe đi khoảng nửa tiếng đến đền thờ Nữ Hoàng Hatchepsut, vị Pharaoh đầu tiên của nước Ai cập (Hapchepsut Temple), nằm trên vùng đồi núi bao la nhưng núi tương đối thấp hơn Thung Lũng Hoàng đế. Trên bãi đậu có rất nhiều xe bus. Hướng dẫn viên lại mua vé cho mọi người. Chúng tôi ra phía sau nhà tiếp tân lên xe shuttle đi khoảng 5,10 phút đến khu vực đền, xuống xe đi bộ thêm 5,7 phút nữa. Nắng lên bắt đầu nóng nực. Có ông che dù cho vợ, có ông cầm cái quạt chạy bằng pin đi theo gần kề phu nhân cho nàng được mát mẻ. Nhìn cảnh này tôi chợt nhớ đến những năm 1976,1977 các thầy cô giáo ở Việt Nam cơm nắm múi vừng, dẫn học trò đệ II cấp đi làm thủy lợi, đào đất ruộng thành lạch nước, lấy đất đắp thêm lên đường đi. ..Trong giờ nghỉ giải lao, trời trưa nóng nực,

cả thầy lẫn trò mồ hôi nhễ nhại. Thầy, trò một tay cầm cốc nước, một tay cầm cái nón phe phẩy cho mát. Các nữ sinh dùng nón lá quạt, quạt cho mình vài cái, quạt cho cô giáo vài cái. Thương ơi là thương. Ngày nay các em học sinh này chẳng biết còn ở lại quê hương hay cư ngụ ở phương trời xa lạ nào?

Đền thờ Nữ Hoàng nằm ở khuôn viên bằng phẳng trên núi, từ mặt đất nhìn lên trông thật đồ sộ, tráng lệ, khác với phần mộ các vua nằm sâu, dấu kín trong lòng núi. Chúng tôi leo lên đến 50, 70 hay cả trăm bậc thang mới đến đền. Có nơi ngừng nghỉ sau vài chục bậc thang. Chiều ngang của các bậc thang rộng rãi. Cổng có tượng đá to, tường cột đá khắc chạm tỉ mỉ. Một số tượng thần đầu chim, thân người v...v... Các hoàng tử, công chúa, các quý tộc và gia đình cũng an táng nơi đây. Có khoảng hơn 400 phần mộ trong Thung Lũng Nữ Hoàng. Từ ngoài đường xe shuttle chạy nhìn vào dãy núi có thể thấy các cửa nhỏ, lối đi đưa vào hầm mộ. Chúng tôi đi vào đường khác, lúc trở ra theo con đường khác. Lối đi này bán đầy hàng hóa, quà lưu niệm, các hình tượng bằng gỗ tốt, bằng đá, tranh vẽ trên vải, lụa v.,v..... Du khách mua vội vàng một số quà lưu niệm để cho bạn bè hay gia đình vì có khi sản phẩm chỉ có thể mua ở địa phương này và không thể tìm thấy ở địa phương khác.

COLOSSI OF MEMNON

Trên đường đi đến khách sạn, cả đoàn viếng Colossi of Memnon, nơi có 2 tượng khổng lồ của vua Amenhotep III. Anh Mahomed cho biết nơi này trước đây 3400 năm có đền thờ Pharaoh Amenhotep III đẹp và rộng lớn, diện tích to hơn đền Karnak. Thời gian, ngập lụt và động đất làm hư hại ngôi đền. Nay chỉ còn 2 tượng khổng lồ bằng những khối đá sandstone chồng chất lên nhau thành tượng vua thật to, cao 18 mét, ngồi trên bệ đá, hai tay đặt lên đầu gối, mặt nhìn về hướng mặt trời mọc, "dãi dầu Gió sương" trước bãi cát rộng mênh mông. Những khối đá, các mảnh cột gãy nằm vương vãi trên nền cát rộng. Đường đi đến Colossi of Memnon trải nhựa sạch sẽ, nhiều hàng quán bán giải khát, quà lưu niệm, du khách đông đảo, nhộn nhịp. Trời nắng nhưng Gió mát rượi.

Chúng tôi lên xe đến khách sạn Sonesta Hotel nghỉ ngơi cho thoải mái sau nửa ngày thăm viếng các di tích lịch sử nghe nhiều truyền thuyết hấp dẫn. Theo anh Mahomed, Ai Cập là quốc gia có nền văn minh tối cổ, có nhiều huyền thoại kỳ nhất thế giới. Cách 5 ngàn năm người Ai Cập biết thiên văn, toán học, biết ướp xác, giữ thi thể người chết không bị hư hoại mục nát, biết đục xẻ lòng núi đá để chôn dấu thi hài các Pharaoh làm cho các nhà khảo cổ ngày nay tốn nhiều thì giờ và công sức mới tìm thấy cửa các hầm mộ. Anh cho biết Pharaoh tự xem mình vừa là thần linh vừa là chúa tể quốc gia, có quyền hành tuyệt đối. Các giáo sĩ giúp Pharaoh liên lạc những vị thần linh và loài người. Họ học rộng và như phụ tá các vua, có quyền hạn rất lớn. Các việc trọng đại đều có ý kiến các giáo sĩ.

Theo lịch sử và truyền thuyết, các Pharaohs được an nghỉ trong Thung Lũng Hoàng Đế có nhiều vị tài giỏi, chiến công hiển hách, mở rộng lãnh thổ, đem binh xâm chiếm các nước khác, chiếm đoạt báu vật, bắt tù binh làm nô lệ. v.v. (Triều đại các vua Ramses), nhưng có vị vua (Pharaoh AKHENATEN) thích văn chương nghệ thuật, đã làm thơ khắc trên bia đá, không thích chém giết, trả tự do cho nô lệ... Anh kết luận nếu người lãnh đạo (Pharaoh) thông minh, có trí tuệ và có lòng từ bi dân chúng được thanh bình no ấm, nếu có trí tuệ, không có từ bi sẽ đi đến bạo tàn, dân chúng khổ. Trong lịch sử Ai Cập có một tướng tài giết luôn 12 người con của vua (Pharaoh Horemheb), tự xưng là Pharaoh. Lại có 1 phụ nữ tự phong nữ hoàng (Queen Hatchepsut), bắt

chấp sự phê phán, phản đối của quần chúng nhưng bà là một Pharaoh thành công, ở ngôi vị nữ hoàng 21 năm, từ 1479-1458 trước công nguyên.

CƠM TỐI Ở ĐỀN KARNAK.

Chiều hôm ấy chúng tôi xem Sound and Light show ở đền Karnak. Ai Cập màn đêm xuống rất nhanh. Mới 5 giờ chiều đường từ bãi đậu xe đến đền Karnak đã sáng choang ánh đèn điện. Vào đền trời tối hẳn nhưng ánh sáng tỏa rộng theo bước chân du khách. Khách đi đến đâu đèn sáng đến đấy, khách qua khỏi, đường lại tối thui như trước.

Xem trình diễn xong chúng tôi đi đến khu vực khác trong đền dùng cơm. Từ lối đi vào nhà ăn khoảng vài chục mét. Trời tối không ánh sáng đèn điện nhưng chúng tôi đi dễ dàng nhờ ánh đuốc bập bùng của gần 20 nhân viên mặc đồng phục cầm đuốc đứng dọc theo lối đi. Trong phòng ăn trang hoàng ấm cúng, xinh xắn đặc biệt theo cách thức người Ai Cập. Thức ăn địa phương ê hề nhưng không hợp khẩu vị phần lớn của chúng tôi. Khi ăn sắp xong, gần đến phần tráng miệng, thấy trên lối vào phòng ăn, dưới ánh lửa sáng rực của 2 đuốc do 2 người cầm đi phía trước, 4 thanh niên khiêng một bánh sinh nhật thật to đi sau. Thơ mộng và, trang trọng như trong phim ảnh Ai Cập. Hóa ra hôm ấy sinh nhật chi Phương một du khách trong đoàn nhưng không ai biết, kể cả đương sự, là anh trưởng đoàn tổ chức tiệc sinh nhật cho chị. Những người khiêng bánh, cầm đuốc không nói năng, sau khi lẳng lẽ đặt bánh xuống bàn, họ rời khỏi phòng ăn. Mọi người ngỡ ngàng chưa chụp ảnh kịp trừ người bạn đời đương sự và anh trưởng đoàn đứng cười cười...

Tôi liên tưởng đến cuộc sống xa hoa các ông hoàng bà chúa, giới trường giả giàu sang ngày xưa và những người kém may mắn trong xã hội ngày nay...

NGÀY 10- THE ALABASTER MOSQUE.

Chúng tôi dùng điểm tâm rất sớm (4.30 sáng) ở khách sạn Sonesta xong đến phi trường Luxor đáp phi cơ về Cairo. Máy bay cất cánh lúc 7g30, độ 50 phút sau chúng tôi đã có mặt ở Cairo. Cả nhóm đi viếng The Alabaster Mosque, đền thờ đạo Muslim xây năm 1828- 1848. Đền thu hút nhiều du khách vì địa điểm thuận tiện và sự rộng lớn quá cỡ so với các đền khác ở Ai Cập. Trước khi vào đền phải tháo giày. Phía bên trong tường trang hoàng bằng loại sứ màu xanh, cột đá hoa cương (marble), trần cao 42 mét và trang trí hình vẽ, hoa văn đầy kín khắp nơi. Ngoài đèn điện, đền còn duy trì bảo quản cẩn thận 362 ngọn đèn dầu. Thảm ở giữa đền có từ 1984. Mỗi tuần dân chúng đến dự lễ ngày thứ sáu và những ngày lễ trong đại khác của người Hồi giáo. Các tín hữu phải rửa tay, mặt sạch sẽ trước khi vào đền. Một bồn nước (fountain) bằng đá hoa cương vĩ đại, nóc gỗ chạm khắc khéo léo với cả chục vòi nước, xây từ năm 1828, đặt trước sân. Chung quanh đền sân thật rộng rãi, một phía có vườn hoa xinh tươi,, nhìn xuống phía dưới xe chạy dập dềnh ngược xuôi. Nhìn chung đền là một kiến trúc trang nghiêm tráng lệ, đặc biệt hùng vĩ với những cái vòm (dome) hình vòng cung hiên ngang, nổi bật trên nền trời xanh vắt trong buổi sáng mùa xuân êm ả hiền hoà.

Trưởng đoàn chở chúng tôi đến công viên AL Azhar Park rất đẹp nằm trên đồi. Hoa cỏ xinh tươi, trẻ con tung tăng chơi đùa, người lớn thong thả đi dạo xem hoa, ngắm cảnh. Cảnh trí an lạc, thanh bình như quê hương Việt Nam của chúng tôi thời xa xưa. Cả nhóm dùng cơm trưa ở một nhà hàng ăn uống trong công viên. Mahomed cho chúng tôi đi một vòng thành phố sau buổi ăn trưa. Ở thi trấn Cairo xe chạy như mắc cửi, nhích nhích từ chút, nêu không nhờ cảnh sát mở đường chẳng biết bao giờ đến nơi. Anh Mahomed cho biết ở Ai Cập mỗi xe mới tồn tại khoảng 2,3 tháng. Xe không hư hỏng nhiều, toàn là xây sát, trầy xước vì cọ quẹt lẫn nhau. Bãi đậu là vấn đề lớn của thành phố. Tuy có xe điện

ngầm, và xe bus nhưng nạn kẹt xe không bớt bao nhiêu. Lái xe ở Cairo cần sự may mắn và thẳng tốt (good luck and good break) . Chỉ có số ít phụ nữ lái xe ở Cairo tuy trong gia đình họ là người có uy quyền. Ngày nay

phố phường nhộn nhịp sung túc nhưng vào năm 1997, dân chúng gặp khó khăn vì thiếu vắng du khách. Nhiều người thất nghiệp, hôm nay có ăn nhưng chẳng biết ngày mai ra sao. Anh Mahomed bảo không nên cho trẻ con nghèo tiền, có thể cho chúng, kẹo, bánh hay bút. Không thấy người ăn xin ở Ai cập ...

KHAN el KHALILI BAZAR

Trên đường về khách sạn Ramses Hilton Hotel chúng đi qua nhiều cao ốc, nhà thờ, công viên, nhà ga xe lửa, trường đại học v.v... Có những đường khách bộ hành đông vô kể, họ đi hẳn ngoài lòng đường. Anh Mahomed cho xe dừng lại khu phố buôn bán Khan el Khalili Bazar, cho chúng tôi 2 giờ mua sắm xong anh sẽ trở lại đón vì nơi này không có bãi đậu xe. Khu phố rất nhiều cửa hàng nằm theo hàng ngang, lối này, lối kia dễ bị lạc lối nên chúng tôi đi chung với nhau từng nhóm 3,4 người. Phần lớn là du khách, đông lắm. Có hàng bán nữ trang, nơi bán mỹ phẩm, đồ điện, đồ da, ví, áo, giày da nhiều loại, đồ vật bằng đá, tranh ảnh, thủy tinh... nhiều mặt hàng. Họ nhận gửi hàng về tận nhà bằng đường bưu điện. Thì giờ qua mau, mua chưa xong đã đến giờ hẹn tuy thế chúng tôi cũng biết chút ít về việc mua bán và hàng hóa ở khu thương mại đông đúc và phồn thịnh của thủ đô Ai cập.

TIỆC TIỀN HÀNH.

Tối hôm ấy chúng tôi dùng bữa tiệc chia tay chung với nhóm du khách ở Canada gồm toàn phụ nữ ở tầng lầu chót rất đẹp của khách sạn. Họ là những người trong "Hội Phụ Nữ" (Women Club) ở Canada. Một bà Canada bảo tôi lâu lâu các bà đi chơi chung với nhau, để các ông ở nhà trông nom trẻ con, nhà bếp ít lâu, thay đổi không khí. Phòng ăn rộng rãi trang hoàng cây kiểng xanh tươi. Nhân viên nhà hàng mặc y phục trang trọng, các đường là thẳng nếp, vẻ mặt nghiêm trang. Thỉnh thoảng mấy ông mặc đồ lớn (complet) chạy ra chạy vào, sửa lại bình hoa, kê lại cái bàn, kéo cái ghế cho ngay ngắn thêm phần vui mắt, thắm mỹ. Lúc ấy chị Oanh. bạn cùng phòng cho biết ông Thứ Trưởng Du Lịch sẽ đến dùng cơm với du khách tối nay. Ban tổ chức có mời cô hát một bài, cô đang lo vì không chuẩn bị trước lại phải hát sau cô ca sĩ chuyên nghiệp. Tuy thế hôm ấy cô trình diễn cũng "được" lắm trên sân khấu ngoại quốc, dù sao khán thính giả cũng biết cô chỉ là ca hát tài tử, mục đích chính giúp vui cho bạn bè, thân hữu cô.. Ông Thứ Trưởng đến sau chúng tôi ít lâu. Ông đi giữa một nhóm 5,7 nhân viên, tươi cười lên sân khấu chào mừng toàn thể du khách, xong đến các bàn tiệc ngồi với du khách mỗi bàn 5, 7 phút v. v...

- CỐ ĐÔ MEMPHIS

Chúng tôi lên xe bus, rời khách sạn lúc gần 9 giờ sáng đi thăm Memphis, cố đô Ai cập, cách 19 km về phía nam Cairo. Memphis còn di tích nơi hoàng gia cư ngụ thuở xưa, có vườn hoa, viện bảo tàng, đồng dân, có phố phường, hàng quán... Khí hậu buổi sáng trong lành mát mẻ, trời xanh trong, Gió ban mai thổi nhẹ. Xe ra khỏi thành phố, bỏ lại phía sau các cao ốc, đường phố, xe cộ ồn ào, náo nhiệt. Đường quang, phố vắng, số lượng xe đi lại bớt hẳn ra. Nhà phố ở ngoại ô hầu như không căn nào có nóc, tuy có nhà 2,3 tầng hay cao hơn nữa. Những cây cột xây cất dở dang, những que sắt làm kèo cột nham nhở nhô hẳn ra ngoài trời không nóc che. Hướng dẫn viên cho biết các tầng dưới đã có người ở đủ mọi tiện nghi như một căn nhà bình thường, nước, điện, bàn ghế đầy đủ. Chủ nhân cố ý không hoàn thành trọn vẹn căn nhà vì 2 lý do:
1- Trốn thuế. Nhà xây chưa xong, chưa đóng thuế
2- Khi con cái có gia đình có thể tiếp tục xây thêm tầng lầu nữa theo ý của chúng.

Trên đường đi chúng tôi đi ngang qua vườn trồng cây chà là. Thân cây thẳng đuộc, trên ngọn có nhiều lá xòe rộng như cái lọng nhỏ hay cái quạt khổng lồ. Dưới bóng cây trẻ con và em bé nằm đu đưa trên những chiếc võng, nhìn xe chạy qua lại. Ở vùng này, dân địa phương mặc áo dài trắng, rộng thùng thình, nam, nữ, và thanh niên.. Đến Memphis không khí nhộn nhịp hẳn lên. Một số du khách đã đến trước chúng tôi. Họ đứng

quanh khu vực có nhân sư (sphinx), mình sư tử, mặt người, to tướng bằng đá nằm trên bệ cao, chờ chụp ảnh. Viện bảo tàng nhỏ Memphis tọa lạc gần đây. Ngoài cửa có 2 tượng đá đứng 2 bên cạnh cầu thang, bên trong có tượng vua Ramses II (Giant statue of Ramses) không lồ. Tượng đặt nằm dài hết cả gian phòng Muốn trông toàn thể bức tượng phải lên lầu nhìn xuống. Khu vực này rộng. Anh Mahomed bảo ngày xưa, thời hoàng kim của Ai cập cổ (Ancient Egypt), Memphis có nhiều đền thờ thần linh và kinh đô rộng ra đến Saqqarah, nơi có Step Pyramid. Vườn hoa Memphis khá đẹp (Garden of Memphis) nhiều cây xanh, bồn hoa, tượng đá... sắp xếp hài hoà Xéo xéo viện bảo tàng rất nhiều gian hàng bán tranh ảnh, tượng đá, tượng gỗ, đồ vật thủ công, sách báo.. Khách hàng hầu hết là du khách. Họ

mua hàng, chọn lựa, trả giá ồn ào.

STEP PYRAMID

Chúng tôi đi viếng Step Pyramid của vua Zoser (Step Pyramid of King Zoser) ở Saqqarah, phía nam Cairo.

Những Kim tự tháp đầu tiên này xây khoảng 2700 năm trước công nguyên. Step Pyramid có 6 tầng, mỗi tầng cao từ 2m đến 10 mét. Về kỹ thuật Step Pyramid thô sơ và nhỏ hơn các Pyramid ở Giza. Về sau các kiến trúc sư lấy ý kiến từ Step Pyramid để xây các Pyramid ở Giza hoàn hảo hơn. Vùng Saqqarah có 8 Step Pyramids, 3 cái bị hư hỏng hay bảo cát che lấp mất, không thấy dấu vết. Đến bãi đậu xe chúng tôi đi bộ vào một kiến trúc cổ nhưng chắc chắn, qua lối đi ngắn, leo lên đồi cát, thấy Step Pyramid nổi bật trên vùng cát trắng mênh mông. Cát ở đây thật mịn, Gió vi vu. Đi sa mạc nhưng hầu như người nào cũng mặc áo khoác Gió bay tung cát lên từng cơn. Nói chuyện là bị cát bay vào

mồm. Chúng tôi không đến tận Step Pyramid, chỉ đứng nhìn từ xa. Chẳng thấy ai cưỡi lạc đà, họ cưỡi lừa hay ngựa đi về hướng Step Pyramid. Không thấy nhà cửa hay quầy hàng nào cả, chỉ có những người đi bán rong các nữ trang bằng xương, gỗ nhuộm màu hay đá. Nhìn chung nơi này ít du khách hơn vùng Kim tự tháp ở Giza.

VIỆN BẢO TÀNG CAIRO

Chúng tôi dùng cơm trưa ở nhà hàng nổi bên bờ sông. Thức ăn tự chọn gồm các món ăn Trung hoa, Ai cập. Ai dùng rượu, nước trái cây phải trả tiền thêm ngoài tiền phần ăn của mình. Sau đó cả nhóm lên xe bus viếng viện bảo tàng Cairo (Cairo Museum of Antiquities). Xe vào cổng thả khách xuống, đem xe đậu nơi khác. Viện bảo tàng Cairo rộng lớn và tráng lệ, đẹp. Tất cả đồ vật quý giá, nữ trang, xác ướp, văn kiện viết trên giấy papyrus, giường ngủ, ngai vàng, binh khí... của các vua và nữ hoàng Ai Cập từ trước công nguyên được gìn giữ nơi đây Du khách rất đông, hết nhóm này đến nhóm khác.. Tầng trên, tầng dưới, hướng đông, hướng tây, đi mỗi chân cũng chưa xem hết các nơi. Trên lầu có

mấy băng ghế sơn đen, để rải rác theo hành lang cho du khách nghỉ chân. Ai xem xong hay không muốn xem nữa có thể đến nhà sách hay gift shop trong viện bảo tàng. Hai nơi này tương đối ít du khách hơn hoặc ra ngồi trước bồn hoa chờ tới giờ xe bus trở lại đón. Các vật dụng quà lưu niệm, giấy papyrus, tranh ảnh, sách báo mua ở viện bảo tàng đều mắc hơn các cửa hiệu ngoài phố.

MUA SẴM:

Trở về khách sạn khoảng 5 giờ chiều. Các vị cao niên mỗi một về phòng nghỉ ngơi. Số còn lại đi dạo phố. Bên phải hay bên trái, bên kia đường đều là những tiệm buôn.

Đối diện khách sạn có thương xá rất lớn, bán đủ mọi mặt hàng. Có cả nhà hàng ăn uống, tiệm giải khát. Những hiệu buôn này ít nói thách, chỉ bớt chút chút. Có khi họ bán đúng giá nên không sợ mua lầm. Hôm nay là ngày chót chúng tôi ở Cairo nên phần lớn các vị trong đoàn mua sắm linh kinh hoặc đi dạo thăm viếng phố

phường. Trời mát và khí hậu tuyệt đẹp. Cô bạn cùng phòng tôi phải mua thêm một túi xách to mới đủ chỗ chứa. Ngày vui qua mau, tối đến tất cả mọi người phải mang hành lý để trước cửa phòng, chuẩn bị sẵn sàng để sáng mai trả phòng, đáp phi cơ trở về Hoa kỳ

Ngày 12 GIÃ TỪ CAIRO

Mọi người dùng điếm tâm lúc 5 giờ sáng. Xe bus đưa ra phi trường và máy bay cất cánh lúc 8g50. Chúng tôi đổi máy bay ở Luân đôn. Nơi đây mọi người chia tay vì phần lớn du khách cư ngụ các tiểu bang khác. Các vị trao đổi địa chỉ cho nhau, hy vọng có ngày gặp lại. Riêng tôi ao ước có thể ghi nhận tốt những điều nghe thấy trong cuộc hành trình để có thể kể lại, chia sẻ cho bạn tôi và những người chưa có dịp viếng thăm Ai Cập chút khái niệm về nơi có nhiều huyền thoại, có nền văn minh tối cổ, và các kiến trúc đặc biệt, nổi tiếng là một trong 7 kỳ quan xưa của thế giới.

NGOC - HẠNH